

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 88/03-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. L., bytom B., t. č. Ústav na výkon väzby Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., B., vo veci porušenia jeho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie justičnej polície Policajného zboru, odborom vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti v Bratislave, a Krajskou prokuratúrou v Bratislave a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. L. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 13. marca 2003 doručené podanie Ing. I. L. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom B., t. č. Ústav na výkon väzby v Bratislave, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., B., ktoré bolo označené ako „Ústavná sťažnosť proti porušovaniu ľudských práv a slobôd vyplývajúcich z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ústavných práv priznaných Ústavou SR podľa čl. 127

Ústavy SR“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) «*Postupom Ministerstva vnútra SR, Sekcie justičnej polície PZ, Odboru vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti v Bratislave a Krajskej prokuratúry v Bratislave... svojimi vyhláseniami a článkami poskytnutými médiam.*

...Dňa 5. 12. 2002 vyšetrovateľ MV SR Sekcie justičnej polície PZ, odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti uznesením pod sp. zn. ČVS: VKE 5/30-98 zo dňa 5. 12. 2002 podľa § 160 ods. 1/ Tr. por. začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 163 ods. 1/ Tr. por. mi vzniesol obvinenie z návodu k trestnému činu vraždy podľa § 10 ods. 1/ písm. a/ k § 219 ods. 1/ ods. 2 písm. b/ písm. f/ v znení zákona č. 175/1990 Zb., za trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1/ písm. a/ ods. 2/ písm. c/ v znení zákona č. 248/1994 Z. z. a za trestný čin ohrozenia štátneho tajomstva podľa § 106 ods. 1/ písm. c/ Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom.

...Minister vnútra SR V. P. inicioval voči mne živelnú mediálnu kampaň tlačovou konferenciou, ktorú zvolal špeciálne k môjmu zadržaniu dňa 5. 12. 2002, ktorá odznela vo všetkých médiách so súčasným vyjadrením sa vyšetrovateľa MV SR kpt. Ing. Š. k môjmu zadržaniu.

...Vyšetrovateľ MV SR, Sekcie justičnej polície PZ kpt. Ing. Š. po mojom výsluchu a zadržaní spolu s dozorujúcim prokurátorom Krajskej prokuratúry v Bratislave JUDr. M. S. pokračovali v tejto živeľnej mediálnej kampani v rozpore s § 2 ods. 2/ Tr. por., § 8a Tr. por. a čl. 50 ods. 2/ Ústavy SR, ako aj čl. 6 ods. 1, 2/ Dohovoru vo vzťahu k mojej osobe s úmyslom presvedčiť verejnosť o mojej údajnej vine a súčasne ovplyvňovať aj sudcov odvolacieho súdu, ktorí mali o mojej sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby rozhodovať.

Postup verejných činiteľov – vyšetrovateľa kpt. Ing. J. Š. a dozorujúceho prokurátora JUDr. M. S. bol zjavným porušením práva na spravodlivý proces a práva na prezumpciu neviny. Totižto dodržiavanie zásady prezumpcie neviny je neoddeliteľnou súčasťou spravodlivého procesu.

Kpt. Ing. Š. tak urobil rozhovorom pre denník SME, ktorý bol publikovaný dňa 10. 12. 2002 pod názvom „Vyšetrovateľ: L. advokáti boli prekvapení“ a JUDr. S. rozhovorom

pre denník SME, ktorý bol publikovaný dňa 14. 12. 2002 s názvom „S.: L. sa správa ako zbabelec“.

...Vyšetrovateľ MV SR kpt. Ing. J. Š., prokurátor KP Bratislava JUDr. M. S. ako verejní činitelia a úradné osoby porušili moje práva zakotvené v čl. 6 ods. 1, 2/ Dohovoru, pretože „zásada prezumpcie neviny nie je iba procesnou garanciou, ale ochraňuje každého pred zaobchádzaním zo strany verejných činiteľov takým spôsobom, ako keby spáchal trestný čin“ ešte pred odsúdením súdom (sťažnosť č. 10847/84 R. F. a S. F. proti Rakúsku).

Vyhlásenia a tvrdenia týchto verejných činiteľov obsahovali také vyjadrenia, ktoré porušujú čl. 6 ods. 1, 2/ pokiaľ ide o prezumpciu neviny vo vzťahu k mojej osobe a to formou spustenia živelnej mediálnej kampane s úmyslom ovplyvniť negatívne voči mne verejnosť, navodzovať na verejnosti moju vinu a takýmto postupom ovplyvniť aj sudcov, ktorí budú rozhodovať o mojej sťažnosti proti uvalenej väzbe (viď sťažnosť č. 8603/79 Croaciani a ďalší proti Taliansku).

Vyšetrovateľ MV SR kpt. Ing. J. Š. napríklad na otázku redaktora: „Ako ste vnímali L., keď ste sa s ním rozprávali?“ odpovedal: „Profesionálne. V živote stretávam množstvo vagabundov, tak som asi profesionálne deformovaný.“ Touto narážkou, ako aj celým textom jeho odpovedí v rozhovore pre denník SME nesporne vyšetrovateľ porušil moje právo na prezumpciu neviny.

...Obdobne dozorujúci prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave JUDr. M. S. taktiež svojím rozhovorom pre denník SME a jeho odpoveďami, ako aj informovaním porušil zásady prezumpcie neviny a v podstate možno povedať, že svojím rozhovorom u verejnosti vzbudzoval presvedčenie, že som sa mal trestných činov dopustiť a poukazoval priamo na dôkazy, podotýkam, že z utajeného spisu, ktorý mi nebol daný k nahliadnutiu. Takýmto postupom sa ako verejný činiteľ vyjadroval na moju adresu takým spôsobom, ako keby som spáchal trestný čin.

...Podľa § 8a Tr. por. je poskytovanie informácií o trestnom konaní upravené nasledovne:

1) „Orgány činné v trestnom konaní informujú o svojej činnosti verejnosť poskytovaním informácií oznamovacím prostriedkom. Pritom dbajú na to, aby neohrozovali objasnenie skutočností dôležitých na posúdenie veci, nezverejňovali o osobách, ktoré majú účasť na trestnom konaní, údaje, ktoré priamo nesúvisia s trestnou činnosťou, a aby

neporušili zásadu, že dokiaľ právoplatným odsudzujúcim rozsudkom nie je vina vyslovená, nemožno na toho, proti komu sa vedie trestné konanie, hľadiť ako by bol vinný (§ 2 ods. 2).“

2) „Z dôvodov uvedených v odseku 1/ orgány činné v trestnom konaní odopru poskytnutie informácií.“

Z predložených dôkazov je nesporné, že zo strany príslušných verejných činiteľov došlo k takému zaobchádzaniu voči mne a takým spôsobom, aby sa nabudzoval dojem, že som spáchal trestný čin, čo urobili a čo robia sústavne ešte pred rozhodnutím súdu. Rozhodne ich postup je v rozpore s § 8a Tr. por., kde je priamo zakotvená zásada prezumpcie neviny, ale aj s čl. 50 ods. 2/ Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1, 2/ Dohovoru.

Krajský súd v Bratislave o mojej sťažnosti proti uvaleniu väzby rozhodoval dňa 14. 1. 2003, t. j. pred týmito útokmi verejných činiteľov na moju osobu, ktoré boli publikované v médiách tak, ako som uviedol.

...Vyšetrovateľ MV SR, prokurátor KP v Bratislave ako verejní činitelia spustením a zapojením sa do živelnej a štvavej mediálnej kampane proti mojej osobe konali v rozpore s:

a/ § 2 ods. 2 Tr. por., § 8a Tr. por.

b/ čl. 50 ods. 1a/ Ústavy SR

c/ čl. 6 ods. 1, 2/ Dohovoru.

Teda tým, že sa o mojej osobe a mojom prípade vyjadrovali verejne pre médiá a poskytovali rozhovory pre médiá spôsobom, ktorý mal vzbudiť u verejnosti dojem mojej viny a že sa tak vyjadrovali ešte pred rozhodnutím súdu, porušili namietané moje práva na prezumpciu neviny. Tvrdím, že takýmto postupom sledovali to, aby presvedčili verejnosť o mojej vine a aby ovplyvnili odvolací súd, ktorý mal rozhodovať o mojej sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby.

Svojím postupom odporcovia porušili aj zásady spravodlivého procesu. Treba uviesť, že zásada spravodlivosti sa vzťahuje na celé konanie vrátane prípravného konania a nemožno hovoriť o spravodlivom procese vtedy, ak verejní činitelia, t. j. vyšetrovateľ a dozorujúci prokurátor porušujú zásadu prezumpcie neviny, ktorá je súčasťou spravodlivého procesu».

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby nálezom takto rozhodol:

„Ministerstvo vnútra SR, Sekcia justičnej polície PZ, Odbor vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti v Bratislave a Krajská prokuratúra v Bratislave svojím postupom po obvinení a zadržaní Ing. I. L., nar. v Bratislave, porušila jeho práva na spravodlivý proces a práva prezumpcie neviny a to v čl. 6 ods. 1, 2/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 50 ods. 2/ Ústavy Slovenskej republiky.

Ministerstvu vnútra SR, Sekcii justičnej polície PZ, Odboru vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti v Bratislave a Krajskej prokuratúre v Bratislave sa zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva na spravodlivý proces a prezumpciu neviny Ing. I. L., nar. v Bratislave.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (aj sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Medzi predpoklady konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj to, či sťažnosť nie je podaná zjavne oneskorene.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vzal do úvahy, že podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok na prijatie

sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorými malo byť spôsobené porušenie základného práva sťažovateľa, pričom zmeškanie tejto lehoty nemožno odpustiť. Jej nedodržanie predstavuje zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej oneskorenosť (§ 25 ods. 2 citovaného zákona).

Ústavný súd konštatoval, že vyšetrovateľ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sekcie justičnej polície Policajného zboru, odboru vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti, začal 5. decembra 2002 uznesením č. k. ČVS: VKE 5/30-98 trestné stíhanie sťažovateľa. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť priamo do zápisnice, pričom písomné dôvody sťažnosti boli podané odvolaciemu súdu 23. decembra 2002 a sťažnosť bola doplnená 7. a 13. januára 2003. Sťažovateľ na jej základe žiadal o prepustenie z väzby.

Postup označených orgánov verejnej moci, ktorý sťažovateľ namieta vo svojej sťažnosti, je spätý s tlačovou konferenciou 5. decembra 2002 (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky) a so súvisiacim článkom uverejneným v denníku SME 6. decembra 2002, s rozhovorom vyšetrovateľa publikovaným v denníku SME 10. decembra 2002 a s rozhovorom prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave publikovaným v denníku SME 14. decembra 2002.

Vychádzajúc z obsahu spisu a z predložených príloh k sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o skutočnosti, ktorá v zmysle obsahu sťažnosti zakladá porušenie jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru a základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy vo vzťahu k vyšetrovateľovi Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a vo vzťahu k prokurátorovi Krajskej prokuratúry v Bratislave, dozvedel najneskôr 23. decembra 2002. Uvedený deň bola Krajskému súdu v Bratislave podaná jeho sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3 Nt 214/02 zo 7. decembra 2002 (bez vyznačeného dátumu jej vyhotovenia), pričom na s. 5 a 6 tejto sťažnosti sú uvádzané skutočnosti, ktoré sa týkajú namietaných výrokov ministra vnútra Slovenskej republiky z 5. decembra 2002 uvedených na tlačovej konferencii a uverejnených v denníku SME 6. decembra 2002,

menovaného vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky publikovaných v denníku SME 10. decembra 2002 a krajského prokurátora publikovaných v denníku SME 14. decembra 2002.

Keďže k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť uvedeným spôsobom v období 5., 6., 10. a 14. decembra 2002 a z vyššie uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sa o týchto skutočnostiach dozvedel najneskôr 23. decembra 2002, bola jeho sťažnosť vzhľadom na dátum jej doručenia ústavnému súdu (13. marca 2003) podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde pre tento typ konania pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2003